DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

EXTRAORDINARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-ſeptimo Octobris, anni M. DCC. XLIII.

An Sympathia partium à certâ nervorum poſiturâ in interno ſenſorio?

I.

UMANI corporis machina ab Opifice Summo ita comparata eſt, ut partes ſingulæ, quandiù ſanitate valent, amicâ ſocietate ſibi mutuò opitulari, ſi morbo laborent, mali communicatione ſibi invicem nocere videantur. Hinc vulgati illi partium conſenſus *Sympathiarum* nomine notiſſimi, quorum exempla protulit non pauca Hippocrates, & ad quos ſpectat quod ait (*a*) *confluxionem unam, conſpirationem unam, conſentientia omnia eſſe.*

(*a*) *Lib. de alimento, n°.* 4.

Debet autem multiplex Sympathiarum genus diſtingui: aliæ enim fiunt ſolâ vicinitate; aliæ vaſorum ſanguiferorum communione; aliæ humorum, quos partes continent, cognatione; aliæ paritate officii quod à partibus impletur; ſed nunc de illis ne cogitamus quidem. Id ſtudemus unum, ſcilicet quì fiat peculiaris illa Sympathiæ ſpecies, quam habent partes aliquæ ſitu remotæ, & inter quas nec vaſorum ſanguiferorum communio, nec humorum cognatio, nec officiorum paritas ulla eſt; breviùs dixero, quì fiat ſingularis illa Sympathiæ ſpecies, in quâ, ſtimulatâ vel dolente parte unâ, in contractionem agitur vel convulſione percellitur pars altera longè diſtans, quâ Sympathiâ nihil frequentius.

Sic enim in naturali corporis œconomiâ cordis reciprocatio, reſpirationis alternatio, palpebrarum nictatio, ciborum deglutitio, fæcum alvinarum protruſio & egeſtio, urinæ defluxus & mictio, penis erectio, ſeminis ejaculatio, fœtûs excluſio &c. ſingula à ſingulis, propriiſque ſtimulis, ſympathicè ſollicitantur: Sic etiam in morboſo corporis ſtatu notum eſt tuſſim oriri à vellicatâ tracheæ vel bronchiorum membranâ; ſternutationem ab irritato narium cavo; oſcitationem à pulmonibus, quos ſanguis ſtagnans opprimit; vomitionem à laceſſito ventriculi fundo; ſingultum à læſo ore ejuſdem ſuperiore; cardialgiam, ſyncopen, aſphyxiam à partibus nervoſis, tendineiſve quibuſvis acutiùs dolentibus; convulſivam muſculorum contractionem, vulgò gallicè *la crampe*, in cruribus tibiiſve, qualis in Ileo, à nerveâ inteſtinorum tunicâ duriùs fodicatâ, vel aſperiùs eroſâ; varias variarum partium convulſiones vel convulſivas motiones in infantibus à dentitione difficili; Priapiſmum ſive Satyriaſin à proſtatis, veſiculis ſeminariis, vel veſicæ collo fortiùs titillatis; mutabiles & fugaces partium erethiſmos, ſpaſmos, ſpaſmodicoſve motus in Hypochondriacis, & in mulieribus Hy-

ftericis, à ventriculo, vel ab utero, diftractis, punctis, quaffatis, dolentibus, violatis quomodocunque; unde liquet caufam illam Sympathiarum, in quam inquirimus, primas partes agere cùm in functionum mechanifmo, tùm in morborum theoriâ, & quafi *clavem* effe, quæ non modò fit ufui, fed quâ etiam opus fit ad fores Theoriæ Medicæ referandas.

I I.

SED mirum quàm altè lateat in occulto causâ illa: Eam jure credas à Naturâ *tegi facro involucro*, cùm nulla in re medicâ quæftio alia effe videatur, quæ difficiliores habeat explicatus; quod magis intelliges, fi attendas,

1°. Nulla vel rariffima effe exempla Sympathiæ inter duas partes reciprocæ: contrà potiùs partes plerafque, etiam quæ maximè Sympathicæ funt, reciprocè non συμπάσχειν. Sic ineft Diaphragmati notiffima Sympathia cum utero, quo dolente in confenfum trahitur, fed uterum ab affecto Diaphragmate viciffim affici nunquam obfervatum.

2°. Partes duas, quæ cum tertiâ eâdem Sympathicæ funt, inter fe nullomodo Sympathicas effe. Sic afpera arteria & uterus cum Diaphragmate Sympathiam conftantem habent, quâ Diaphragma ad tuffim hinc convellatur, fi afpera arteria humore quovis acriore fodicetur, illinc ad parturitionem connitatur, fi fœtus grandior, & fuo nexu folutus, mole, pondere, calcitratione uterum follicitet; attamen nulla nec naribus cum utero, nec utero cum naribus intercedit Sympathia.

3°. Partem eamdem cum diverfis partibus Sympathicam effe, fi diverfa illius loca afficiantur. Sic irritatum oftium fuperius ventriculi, fingultum, quia contractionem Diaphragmatis & mufculorum laryngæorum fympathicè proritat; fic laceffitus ejufdem ventriculi fundus vomitionem facit, quia fympathicè provocat fimultaneam Diaphragmatis & mufculorum epigaftricorum contractionem.

4°. Quin imò partem eamdem, & in eodem loco ftimulatam, cum diverfis partibus fympathicam effe, fi ftimuletur momento vel energiâ difpari. Sic irritatio certa in oftio vel fundo ventriculi fingultum aut vomitionem creat, ut modò diximus; læfio verò fortior & intenfior, licet iifdem locis illata, cardialgiam, fyncopen, afphyxiam facit pro diverfo gradu: fic naribus errhino vellicatis convellitur ad fternutationem Diaphragma, quod tacitè quiefcit, cùm nares fauciantur vel abfcedunt.

Nodos hofce fingulos difficiles & verè herculeos effe fatendum eft, & eò quidem magis, quòd ad quæftionem ex fe perobfcuram accedant; eos tamen expediri neceffe eft, ut quis fibi poffit ænigmatis foluti laudem affumere.

I I I.

AT illos nodos neque folvunt, neque refecant quicumque putant, ut plerofque putare notum eft, Sympathiam inde repetendam effe, quòd partes quas fociat, nervos fuos habeant ab eâdem conjugatione, & eâ ratione mali confortes effe debeant. Solent, qui ita fentiunt, varias nervorum connexiones, maximè tùm paris vagi, tùm intercoftalis nervi, quòd latiffimè pateant, ftudiosè inquirere & ambitiosè exaggerare, ut tam multis & tam variis Sympathiis explicandis poffint accommodari: fed operam manifeftè ludunt & fuo abutuntur otio.

Nam 1°. compertum eft partes non paucas effe inter fe verè Sympathicas, quæ tamen nervos accipiant à conjugationibus origine, fitu, diftributione omninò diverfis. Sic nemo nefcit nihil commercii effe nervis narium, qui ad Par Olfactorium five Primum cerebri pertinent, cum nervis Diaphragmaticis, qui à quarto & fexto Pari Cervicalium prodeunt, quamquam fit inter nares & Diaphragma notiffima Sympathia.

2°. Neque firmius argumentum ducitur ab iis partibus Sympathicis, quarum

nervi sunt ejusdem conjugationis; quippe vulgatum est fibras nerveas singulas in truncis majoribus sibi parallelas, & totâ longitudine distinctas esse, nec ullomodo coire invicem, ut indicat sensationum, quas deferunt, distinctio; unde liquet illos in errore versari maximo, qui ex communione trunci, fibrarum communionem concludunt, ut Sympathiam explicent.

3°. Addo plurima ex eâ opinione sequi, quæ cùm falsa sint, opinionem ipsam falsitatis arguant, nempe 1°. Partes omnes, quæcumque Sympathicæ sunt, fore semper reciprocè sympathicas; siquidem si fibra A ideò Sympathica est cum fibrâ B, ut illi volunt, quòd ad truncum nervi communem utraque pertineat, necesse est ut fibra B cum fibrâ A Sympathiam reciprocam habeat pari de causâ, cùm ad eumdem nervi truncum pertineant ambæ. 2°. Partes omnes, quæcunque cum tertiâ Sympathiam habent, inter se quoque futuras esse Sympathicas; quoniam si fibræ A & B singulæ ab eodem nervi trunco prodeant, à quo fibra C, & ideò utraque cum fibrâ C Sympathica sit, futurum est ut fibræ A & B Sympathicæ quoque sint inter se, cùm ad eundem truncum ipsæ quoque pertineant. 3°. Demùm partes nullas Sympathiam unquam mutaturas, quantâvis & quantùmvis dispari energiâ stimulentur, cùm trunci communio perstet semper eadem, nec mutari possit, quantovis momento stimulus partem impetat.

I V.

UT proposita quæstio explicetur feliciore conjecturâ, sequentibus insistendum est dogmatibus, quæ jam apud omnes ferè in confessum veniunt:

1°. Fibrillas nerveas omnes, à quâcunque conjugatione procedant, distinctas esse toto decursu, nec communicare invicem, nisi in eâ tantùm cerebri parte, unde communis est omnium origo, & quæ *medullaris* cerebri *substantia* dicitur.

2°. Illam cerebri substantiam, medullæ sambuci simillimam, cellulis minimis, tenuissimis, densissimè confertis componi, inter se multifariam hiulcis, quas distinguunt interjectæ columellæ, seu fibræ tendineæ, & in quas spiritus animales, in cerebri cortice secreti, confluunt undique, ceu in commune *promptuarium*, ut in nervorum principia distribuantur.

3°. Ad hanc cerebri substantiam motiones omnes externis sensuum organis illatas deferri per nervos refluxu spirituum, qui dùm incurrunt in obvias patentium cellularum fibras seu columellas, easque quatiunt, locum dant ultimum sensationibus in animâ producendis, unde medullaris illa substantia, ut commune spirituum promptuarium est, sic etiam pro *interno* & communi *sensorio* meritò habetur.

Ex his haud difficile est abstrusum Sympathiarum mechanismum eruere. Esto igitur, sint spiritus, qui refluant ad cerebri medullam à parte quavis, v. g. à naribus, per nerveam fibram A. Incurrent illi in fibram seu columellam quamdam sensorii communis, cujus succussione fiet in animâ sensatio certi generis ad nares referenda, unde principium fuit refluxui spirituum. At verò à motâ semel fibrâ cerebri spiritus reflecti necesse est, & reflecti quidem per eam lineam, quæ faciat reflexionis angulum angulo incidentiæ æqualem. Supponatur prostare in directione illius lineæ ostium nervi cujusdam, v. g. in præsenti casu nervi illius, qui Diaphragmati prospicit. Influent ergo in illum spiritus, & influent eo quidem momento quo reflexi sunt, ac fibras carneas Diaphragmatis quò deferentur, convellent. Sic ergo irritatis naribus contrahetur sympathicè Diaphragma mechanismo facili, prompto, expedito, qui ad explicandas cæteras omnes Sympathias ejusdem generis potest accommodari.

V.

VISNE probari apertiùs quæ assumimus? Transferantur illa ad expediendos nodos, de quibus *Artic.* 2. dictum est, quæ si quadrent, nullus futurus est lapis lydius certior. Sed quadrant optimè:

Nam 1°. Si fibra B ita posita sit, quod perrarum est, ut spiritus à fibrâ A refluos, & à certâ medullæ cerebri columellâ, in quam incurrerunt, reflexos, directè admittat plenoque alveo, futurum est ut pari prorsus modo spiritus à fibrâ illâ B reflui, & ab eâdem columellâ reflexi, in fibram A directè quoque fluant, quo in casu Sympathia reciproca futura est. Sed si contrà fibra B ab eâ positurâ ita declinet, quod ferè perpetuum est, ut spiritus illi, quos à fibrâ A refluos & à columellâ reflexos debet excipere, non directo & pleno alveo, sed obliquo ingressu, admittantur, tunc licet fibra A cum fibrâ B Sympathica sit, nulla futura est Sympathiæ reciprocatio, quoniam ex detortâ positurâ fibræ B spiritus inde reflui aliorsum divertant necesse est.

2°. Pari modo demus fibras A & B sympathicas esse cum tertiâ C, atque adeò spiritus ab utraque reflecti in fibram C. Quid tùm? An inde conficietur unquam spiritus à fibrâ A in fibram B, aut à fibrâ B in fibram A reflectendos esse? Minimè quidem, ut attendenti patet, unde consequens est partes duas, licet cum eâdem tertiâ Sympathicæ sint, Sympathiam nullam invicem habituras esse.

3°. Liquet in diversa partis ejusdem loca diversas distribui fibras nerveas, quæ cum totâ longitudine distinctæ sint, nihil obstat quominùs cum diversis aliis fibris, singulæ singulis, sympathicæ sint. Possunt ergo partes eædem diversas habere in diversis locis Sympathiæ species.

4°. Constat in reflexione quâvis obliquâ variè mutari reflexionis lineam pro diverso incurrentis corporis impetu. Debet ergo eâdem de causâ mutari quoque directio spirituum à datâ cerebri fibrâ obliquè reflexorum, pro diverso impetu quo in illam incurrunt, & quo illam quatiunt, unde necessum est variari partis ejusdem Sympathiam, ut crescit, decrescitve energia, quâ stimulus in illam agit, spiritusque urget ad refluxum versùs cerebrum.

Quæ cùm ita se habeant, & cuncta propositæ conjecturæ suffragari videantur, possumus concludere argumento probabili.

Ergò Sympathia partium à certâ nervorum positurâ in interno sensorio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Antonius Bergier.	*M. Antonius Ferrein, Professor Regius, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius, & Chirurgiæ Professor designatus.*	*M. Franciscus Mery.*
M. Theodorus Baron.	*M. Ludovicus-Florentius Bellot, Scholarum Professor designatus.*	*M. Guillelmus - Josephus de L'Epine.*
M. Ludovicus-Alexander Vieillard, Pharmaciæ Professor designatus.	*M. Joannes-Baptista-Ludovicus Chomel, Medicus Regis ordinarius.*	*M. Michaël Procope Couteaux, Scholarum Professor.*

Proponebat Parisiis, M. JOANNES ASTRUC, Salviensis apud Occitanos, in Facultate Monspessulanâ Doctor Medicus, in eâdem Facultate & in Facultate Tolosanâ antiquus Professor, Regi à Consiliis Medicis, Archiater Augusti II. gloriosæ memoriæ Regis Poloniarum, Ducis & Electoris Saxoniæ, Medicus Ordinarius Ser. Princ. Ducis Aurelianensis, in Regio Franciæ Collegio Professor Medicus, A. R. S. H. 1743, ab octavâ ad meridiem.

PRO SOLEMNI COOPTATIONIS LAUREA.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.